

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **JUDr. Z. A.**, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství pro hlavní město Prahu**, se sídlem v Praze 1, Štěpánská 28, v řízení o kasační stížnosti žalobce nyní stěžovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2005, č. j. 10 Ca 191/2004 – 141,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Usnesením č. j. 10 Ca 191/2004 - 141 ze dne 14. 7. 2005 Městský soud v Praze neosvobodil žalobce od placení soudního poplatku za kasační stížnost ze dne 19. 3. 2005. Dne 23. 3. 2005 byla městskému soud doručena kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2005, č. j. 10 Ca 191/2004-88, jímž bylo rozhodnuto o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2001, č. j. FŘ-10409/11/00. S ohledem na skutečnost, že soudní poplatek za kasační stížnost nebyl zaplacen současně s tímto podáním, byl stěžovatel vyzván k zaplacení soudního poplatku za podanou kasační stížnost usnesením ze dne 6. 5. 2005, jenž mu bylo doručeno dne 11. 5. 2005.

Poté stěžovatel podal žádost o osvobození od soudních poplatků a to s ohledem na jeho osobní, rodinné a majetkové poměry, které popsal tak, že mu bylo doměřeno v daňovém řízení zaplatit na dani z příjmu částku přes 8 000 000 Kč, přičemž zaplacení této částky je předmětem soudních řízení. Dále uvedl, že byly proti němu psány články v časopise E., bylo proti němu zahájeno trestní stíhání a kárné řízení, neboť obojí souviselo s obsahem článků. Jsou na něho průběžně podávána různá trestní oznámení a stížnosti České advokátní

komoře. Stěžovatel v obavě před rizikem provokací, nemůže přijímat novou klientelu, náklady na své advokátní kanceláře v P. a B. maximálně omezil, neboť je nucen vynakládat průběžně měsíčně na režii jejich provozu statisícové částky, v L. ji zrušil. Nepříznivou bilanci finančních zdrojů a nákladů řešil prodejem několika svých převážně restituovaných nemovitostí. Zbývající nemovitosti jsou v současné době obstaveny pro pohledávky České správy sociálního zabezpečení celkově ve výši přesahující částku 500 000 Kč. V roce 2000 obdržel žalobce částku 16 500 000 Kč od Č., kterou po úhradě dluhů převážně vynaložil na úhradu DPH z vystavených faktur, náklady právního zastoupení apod. Stěžovatel uvedl, že je připraven doložit, že jeho hospodářský výsledek v posledních letech vykazuje ztrátu, nadto má zdravotní komplikace, a proto byl nucen se podrobit pobytu v nemocnici a lázeňské péči.

Na výzvu soudu k prokázání svých sociálních a majetkových poměrů stěžovatel předložil dne 8. 6. 2005 tyto doklady:

- potvrzení o majetkových a výdělkových poměrech ze dne 7. 6. 2005, kde uvedl své dluhy v celkové výši 5 918 740 Kč,

- přiznání k dani z příjmu fyzických osob za zdaňovací období r. 2003 ze dne 24. 9. 2004, dle něhož základ daně po odečtení ztráty činí 11 792 331 Kč, vypočtená daň za rok 2003 činí 3 721 780 Kč,

- žádost o posečkání daně ze dne 24. 9. 2004 (o žádosti o posečkání se zaplacením daně z příjmu fyzických osob za rok 2003 v částce 3 721 780 Kč bylo rozhodnuto tak, že žádost byla rozhodnutím Finančního úřadu Praha-západ ze dne 10. 1. 2005 zamítnuta).

Stěžovatel k potvrzení o majetkových a výdělkových poměrech doložil:

- rozsudky Nejvyššího správního soudu, kdy žalované věci resp. soudní spory byly Nejvyšším správním soudem zrušeny a vráceny zpět Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení (rozsudky NSS ze dne 31. 8. 2004, č. j. 5Afs 16/2004 - 60, 17/2004 - 60, 18/2004 - 60),

- usnesení Okresního soudu Praha-západ o nařízení exekuce ze dne 23. 4. 2004, č. j. Nc 2408/2004 - 9 pro uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 100 380 Kč,

- usnesení Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 15. 6. 2004, č. j. E 932/2004-7 o zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech povinného (tj. stěžovatele) k uspokojení pohledávky Okresní správy sociálního zabezpečení Praha-západ, ve výši 236 104 Kč,

- usnesení téhož soudu ze dne 15. 6. 2004, č. j. 934/2004 - 7 o zřízení soudcovského zástavního práva na jeho nemovitostech k uspokojení pohledávky Okresní správy sociálního zabezpečení ve výši 27 094,73 Kč,

- usnesení Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 10. 9. 2004-27, kterým bylo rovněž zřízeno soudcovské zástavní právo na jeho nemovitostech ve výši 189 392 Kč, a to na základě výkazů nedoplatků Okresní správy sociálního zabezpečení Praha-západ,

- usnesení o zastavení trestního stíhání ze dne 31. 12. 2001,

- stížnost na činnost stěžovatele při výkonu jeho advokátní praxe ze dne 29. 3. 2001 a konečné vyúčtování odměny jako správce konkurzní podstaty úpadce O. o.p. v likvidaci ze dne 21. 12. 2000, podanou u Městského soudu v Praze, dle něhož činila výše odměny JUDr. A. 8 288 721 Kč, vyplacena byla jen částka 3 000 000 Kč, takže zbývá k doplacení jeho odměny částka 5 376 271 Kč.

O žádosti stěžovatele o osvobození od soudního poplatku rozhodl městský soud kasační stížností napadeným usnesením, když dospěl k závěru, že stěžovatel nenaplnil znaky ustanovení § 138 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), aby mohl být od soudních poplatků osvobozen. Soud dále konstatoval, že z daňového přiznání stěžovatele je zřejmé, že jeho podnikatelskou činností mu vznikají nemalé finanční částky značně přesahující výši soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 3000 Kč a stěžovatel má mj. i vysokou částku ve svých pohledávkách, které v případě potřeby může začít od dlužníků vymáhat. Tyto jeho majetkové poměry rozhodně neodůvodňují přiznání od soudních poplatků, a to ani zčásti.

K předloženým listinným důkazům stěžovatele soud konstatoval, že nepřihlédl k tvrzeným skutečnostem vztahujícím se k jednotlivým soudním usnesením, kterými bylo zřízeno soudcovské zástavní právo na jeho nemovitostech, protože jde o dluhy vůči Okresní správě sociálního zabezpečení, které vznikly neplacením sociálních dávek. Stěžovatel je povinen jako každý občan České republiky hradit tyto dávky a pokud tak nečinil a následně bylo zřízeno soudcovské zástavní právo pro vymožení těchto dlužných částek, nemůže touto skutečností stěžovatel odůvodňovat své špatné majetkové poměry. Povinnost k hrazení jednotlivých sociálních dávek vzniká ze zákona a nelze proto jednotlivé nesplacené částky vydávat za dluhy pro účely osvobození od soudních poplatků. Ohledně dluhů stěžovatele v celkové výši 5 918 740 Kč, které přiznal v potvrzení o majetkových, osobních a výdělkových poměrech ze dne 7. 6. 2005, je třeba uvést, že ani tyto dluhy nevedly soud k úvaze, že by stěžovatel měl být od placení soudního poplatku osvobozen, jestliže na druhé straně stěžovatel disponuje vysokými částkami plynoucími z jeho podnikání, zejména ohledně jeho příjmů z pronájmu, a přesto uvedené dlužné částky nezaplatil.

Pokud jde o osobní poměry stěžovatele, na které rovněž poukazoval v souvislosti s trestním stíháním či stížností na jeho činnost, jde o skutečnosti vesměs z roku 2001, proto je soud toho názoru, že nejsou skutečností způsobilou pro osvobození od soudních poplatků v současné době. Pokud stěžovatel soudu doložil tu skutečnost, že vůči městskému soudu uplatnil nárok na odměnu jako správce konkursní podstaty ve výši 5 376 271 Kč, lze pouze konstatovat, že z tohoto důkazu nevyplývá, zda tato částka byla stěžovateli, který uplatnil tento nárok již v roce 2000, následně soudem přiznána, popř. v jaké výši a zda mu byla proplacena.

Závěrem soud uvádí, že soud při svém rozhodování byl veden zejména poměrem výše soudního poplatku za kasační stížnost, o jehož osvobození od placení stěžovatel žádá, k jeho majetkovým a sociálním poměrům, přičemž dospěl k závěru, že výše finančních prostředků z stěžovatelova podnikání, včetně jeho finančních pohledávek je nepochybně úměrná možnostem stěžovatele zaplatit předmětný soudní poplatek ve výši 3000 Kč a nebrání tak stěžovateli v uplatňování jeho práv soudní cestou.

Proti výše uvedenému usnesení soudu podal stěžovatel dle ust. § 102 a násl. s. ř. s. kasační stížnost.

Stěžovatel brojí v kasační stížnosti proti právnímu názoru městského soudu, ze kterého vychází napadené usnesení a dle něhož za situace, kdy má účastník řízení pohledávky za svými dlužníky značného rozsahu, nebo vykazuje v daňovém přiznání základ daně z příjmů v nemalém rozsahu, jsou tyto skutečnosti pro posouzení jeho majetkových poměrů natolik rozhodující, že k ostatním okolnostem netřeba přihlížet a je na místě rozhodnout, že účastník se od soudních poplatků neosvobozuje.

S tímto názorem se stěžovatel nemůže ztotožnit. Z podnikatelské praxe každého subjektu je známo, že existence pohledávek za dlužníky není v podmínkách České republiky vypovídací hodnotou o majetkových poměrech věřitele a to z důvodů obecně známých problémů souvisejících s vymahatelností práva věřitelů v České republice. Stěžovatel pochopitelně svoje nároky za dlužníky vymáhá, avšak toto vymáhání je spojeno s obrovskými náklady na úhradu DPH jen již při jejich vyúčtování, soudních poplatků, nákladů právního zastoupení, přičemž výsledek takovéhoto vymáhání jak z hlediska úspěšnosti vymáhání, tak z hlediska časového dosažení uspokojení majetkových nároků, je v České republice otázkou krajně nejistou. Pokud tedy existence pohledávek stěžovatele za jeho dlužníky je důkazem nějaké skutečnosti významné při posuzování majetkových poměrů žadatele o osvobození soudního poplatku, pak jenom potud, že je důkazem o tom, že žadatel na vymáhání svých nároků musel již značné peněžní prostředky vynaložit a z toho vyplývá, že mohl mít pouze náklady, nikoliv příjmy a je to tedy důvodem svědčícím obtížnosti majetkových poměrů žadatele.

Stejně tak soud správně nepostupoval ohledně hodnocení částky 33 914 615 Kč uvedenou v daňovém přiznání. Tato částka nereprezentuje finanční zdroj, ale pouze základ daně, do kterého stěžovatel musel zahrnout rezervy z uplynulých let na rekonstrukci svých nemovitostí, od kterých musel upustit právě pro nedostatek finančních prostředků k jejich realizaci.

Soud dle stěžovatele nebere v úvahu, že základem majetkové situace každého podnikajícího subjektu je jeho bilance mezi náklady a příjmy za příslušné období, a že tato bilance může být nepříznivá bez ohledu na výši příjmů a to i s ohledem na takové skutečnosti, že např. při vyúčtování svých majetkových nároků musí každý podnikající subjekt mimo jiné uhradit i DPH v návaznosti na fakturaci, bez ohledu nato, zda a pokud ano, kdy uspokojení svých nároků vymůže. Jak známo zaplacená DPH není daňově odpočitatelnou položkou a tedy částky, které jsou na její úhradu vynaloženy, jsou zdaněny v rámci příjmů podnikajícího subjektu.

Soud se také nevypořádal se skutečnostmi označené stěžovatelem v návrhu na osvobození od soudního poplatku a to, že po dobu, kdy jeho dříve klient, nyní dlužník Č. je v České republice vládní stranou je osoba stěžovatele předmětem celé řady nestandardních postupů ze strany některých státních orgánů a dalších subjektů, kterými je sledována nejen kriminalizace, ale i postupná ekonomická likvidace stěžovatele jako věřitele vládní strany dříve, než se žalobce domůže na Č. uspokojení svých majetkových nároků. V podmínkách České republiky tak nelze uplatnit právo zaručené čl. 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle kterého má každý právo na účinný právní prostředek nápravy před národním orgánem, i když se porušení dopustili osoby při plnění úředních povinností.

Vedle majetkových poměrů stěžovatele nelze přehlédnout ani skutečnost, že řízení projednávané zdejším soudem je soudním řízením správním ve kterém před soudem je jedním z účastníků orgán státu. S ohledem na ústavní princip rovnosti účastníků před soudem se zdá

být v rozporu, aby pokud účastníkem řízení je státní orgán byl tento od soudního poplatku osvobozen a oproti tomu je-li druhým účastníkem řízení jiný subjekt než státní orgán, pak tento byl poplatkovou povinností zatížen.

Závěrem stěžovatel uznává, že výše 3000 Kč soudního poplatku v tomto řízení není příliš vysoká, ale za situace, kdy právě v rozporu s nominálně vysokými pohledávkami za svými dlužníky, má obstaven nejen veškerý svůj majetek, ale i svoje účty odkazuje za shora označeného stavu na čl. 3, odst. 3 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod a odvolacímu soudu navrhuje, aby osvobození od soudního poplatku, stěžovateli přiznal.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 109 s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná.

Z obsahu stěžovatelovy kasační stížnosti plyne, že se dovolává kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Dle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

V projednávané věci ve smyslu výše uvedeného ustanovení nad rámec kasačních námitek stěžovatele shledal Nejvyšší správní soud vadu řízení před městským soudem, když tento posuzoval naplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků stěžovatele dle ustanovení § 138 o. s. ř. Soudní řád správní, dle kterého soudy postupují ve správním soudnictví, obsahuje svou vlastní úpravu v ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval posouzením, zda tato vada mohla mít za následek nezákonnost kasační stížností napadeného usnesení a dospěl k závěru, že nikoli.

Dle ustanovení § 138 odst. 1 o. s. ř. může předseda senátu přiznat účastníkovi zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva.

Dle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Z výše uvedených formulací je zřejmé, že hlediska pro posouzení naplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků jsou v obou právních předpisech obdobné. Soud posuzuje pro účely osvobození dle obou výše uvedených ustanovení jednak majetkové poměry žadatele, resp. dostatečnost jeho finančních prostředků, jednak přihlíží k opodstatněnosti, či zřejmé nebo zjevné bezúspěšnosti návrhu žadatele.

V daném případě městský soud dospěl k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro osvobození, a to s ohledem na jeho majetkové poměry. „Poměry stěžovatele“ pro účely osvobození dle občanského soudního řádu, stejně jako „dostatečnost prostředků“ pro účely osvobození dle soudního řádu správního jsou prokazovány shodnými důkazními prostředky. Městský soud, pokud podrobil zkoumání majetkové poměry stěžovatele, posuzoval též současně, zda má tento dostatečné finanční prostředky na úhradu soudního poplatku ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dochází k závěru, že výše uvedená vada, jíž se městský soud dopustil, nemohla mít vliv na zákonnost napadeného usnesení a proto se dále zaměřil na přezkum napadeného rozhodnutí dle stěžovatelem uplatněných námitek.

Jak již bylo výše uvedeno, dovolává se stěžovatel kasačního důvodu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Stěžovatel se domnívá, že městský soud nesprávně došel k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků.

K tomuto Nejvyšší správní soud předesílá, že při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží nejen k majetkovým poměrům žadatele, ale též k výši soudního poplatku. Účelem tohoto institutu je chránit účastníka ve zvláště tíživých sociálních a finančních poměrech. Objektivní hlediska pro posuzování poměrů žadatele v zákoně upravena nejsou. Při hodnocení majetkových poměrů žadatele je třeba přihlédnout nejen k výši jeho příjmů a množství disponibilních finančních prostředků, ale též k jeho možnosti si tyto prostředky opatřit. Rozhodnutí o žádosti pak musí vždy vycházet z konkrétního posouzení naplnění výše uvedených podmínek a musí odpovídat tomu, aby žadateli nebylo jen pro jeho majetkové a sociální poměry znemožněno uplatňovat nebo bránit své právo.

V daném případě dospěl městský soud na základě listin (specifikace viz výše) doložených stěžovatelem, veden při svém rozhodování zejména poměrem výše soudního poplatku za kasační stížnost k majetkovým poměrům stěžovatele, k závěru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro osvobození od soudního poplatku, neboť výše finančních prostředků z podnikání, včetně jeho finančních pohledávek je nepochybně úměrná možnostem stěžovatele zaplatit soudní poplatek ve výši 3000 Kč a nebrání tak stěžovateli v uplatňování jeho práv soudní cestou.

Stěžovatel s názorem soudu nesouhlasí a namítá, že existence pohledávek za dlužníky není v podmínkách České republiky vypovídací hodnotou o majetkových poměrech věřitele a to z důvodů obecně známých problémů souvisejících s vymahatelností práva věřitelů v České republice. Pokud tedy existence pohledávek stěžovatele za jeho dlužníky je důkazem nějaké skutečnosti významné při posuzování majetkových poměrů žadatele o osvobození soudního poplatku, pak jenom potud, že je důkazem o tom, že žadatel na vymáhání svých nároků musel již značné peněžní prostředky vynaložit a z toho vyplývá, že mohl mít pouze náklady, nikoliv příjmy a je to tedy důvodem svědčícím obtížnosti majetkových poměrů žadatele.

S názorem stěžovatele, že existence pohledávky za dlužníky není vypovídací hodnotou o majetkových poměrech, nýbrž osvědčuje pouze tu skutečnost, že stěžovatel na vymáhání

svých nároků již značné finanční prostředky vynaložil a tudíž osvědčuje obtížnost majetkových poměrů stěžovatele, Nejvyšší správní soud nesouhlasí.

Pohledávky jsou součástí aktiv firmy čili složkou majetku. Občanský zákoník a obchodní zákoník formulují pohledávku jako protipól závazku druhé smluvní strany, který je nutné splnit. Soud k existenci pohledávek a k jejich výši při hodnocení poměrů stěžovatele přihlédnout musel, neboť tyto ovlivňují hospodářský výsledek. Jak již Nejvyšší správní soud výše uvedl, soud v daném případě nemůže jen hodnotit množství disponibilních finančních prostředků, ale též přihlíží k možnosti stěžovatele si tyto prostředky opatřit.

Navíc soud neučinil svůj závěr o nenaplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků pouze na základě výše pohledávek stěžovatele, jejichž vypovídací schopnost stěžovatel zpochybňuje, ale taktéž přihlížel k vykazovaným příjmům z podnikání a ostatním údajům stěžovatelem uvedeným.

Kritika soudu ze strany stěžovatele spočívající v nesprávném hodnocení částky 33 914 625 Kč uvedené v daňovém přiznání na řádku č. 34 není opodstatněná. Nelze soudu vyčítat, že u výše uvedené částky neučinil rozbor v souvislosti se stěžovatelem zmiňovanými zaúčtovanými rezervami na rekonstrukci pronajímaných nemovitostí, které, jak stěžovatel zdůraznil, „výrazně ovlivnily“ základ daně a jež nebyly v souvislosti s nedostatkem finančních prostředků provedeny, neboť stěžovatel soudu rozhodné skutečnosti pro takovéto posouzení nesdělil a nedoložil.

Důvodem, jež by dokládal naplnění podmínek pro osvobození od soudního poplatku, není ani stěžovatelem opakovaně zdůrazňovaná povinnost uplatnit daň z přidané hodnoty na výstupu v momentu uskutečnění zdanitelného plnění. Na tuto povinnost stěžovatel poukazuje v souvislosti s náročností vymáhání pohledávek, když uvádí „vymáhání je spojeno s obrovskými náklady na úhradu DPH jen již při jejich vyúčtování“ a dále jí odůvodňuje svou nepříznivou majetkovou situaci, když zmiňuje, že „povinnost každého podnikajícího subjektu uhradit DPH v návaznosti na fakturaci bez ohledu na to, zda a pokud ano, kdy uspokojení svých nároků vymůže“.

Povinnost uplatnit daň na výstupu v momentu uskutečnění zdanitelného plnění je zákonnou povinností každého plátce daně, stěžovatele nevyjímaje. Tato povinnost, jak stěžovatel správně uvedl, není vázána na úhradu vyúčtované služby. Zákon o dani z přidané hodnoty, dnes platný zákon č. 235/2004 Sb. obdobně jako zákon č. 588/1992 Sb. platný v rozhodném období, oproti výše uvedené povinnosti staví oprávnění daňového subjektu – plátci DPH za splnění zákonem stanovených podmínek uplatnit nárok na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění.

Plněním výše uvedené zákonné povinnosti, jež byla stěžovateli jako plátci DPH jistě dobře známa, nemůže stěžovatel odůvodňovat své špatné majetkové poměry. Pokud stěžovatel účtoval poskytnuté služby v tak velkém objemu, musel si být vědom své povinnosti daň odvést a s výši odvedené daně dopředu kalkulovat.

Taktéž námitka stěžovatele směřující do postupu soudu, který se nevypořádal se skutečnostmi označené stěžovatelem v návrhu na osvobození od soudního poplatku a to, že po dobu, kdy jeho dříve klient, nyní dlužník Č. je v České republice vládní stranou je osoba stěžovatele je předmětem celé řady nestandardních postupů ze strany některých státních orgánů a dalších subjektů, nemůže obstát.

Městský soud, jak vyplývá z odůvodnění napadeného usnesení, posuzoval stěžovatelem zmiňované trestní stíhání, stejně jako stížnosti na jeho osobu a dospěl k závěru, že nejsou skutečností způsobilou pro osvobození od soudních poplatků. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje. Předmětem rozhodování soudu navíc bylo v daném případě naplnění podmínek pro osvobození od soudního poplatku, resp. posouzení, zda majetkové poměry stěžovatele odůvodňují jeho přiznání, nikoli stěžovatelem tvrzený nestandardní postup vůči jeho osobě ze stany některých státních orgánů.

Argumentace stěžovatele článkem 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod se jeví Nejvyššímu správnímu soudu nepřípadná, protože stěžovatel má účinný právní prostředek nápravy. Stejně tak se jeví namítaný rozpor s principem rovnosti účastníků v soudním řízení spočívající v jednostranném poplatkovém zatížení účastníka řízení odlišného od státu, když toto osvobození je přiznáno zákonem.

Závěrem je Nejvyšší správní soud nucen zdůraznit, že osvobození od soudních poplatků je možno přiznat pouze osobě, která objektivně není schopna soudní poplatek zaplatit a nemá jinou možnost, jak se domoci svých práv než cestou soudního řízení. Při ověřování majetkových poměrů u podnikatelských subjektů nemůže soud presumovat, že již samotné finanční potíže či insolvence podnikatele, stejně jako existence dluhů podnikatelského subjektu naplňují bez dalšího podmínky k úplnému nebo částečnému osvobození od soudních poplatků. Vždy je nutno přihlížet ke konkrétním možnostem žadatele finanční prostředky si opatřit. Sám stěžovatel v žádosti o osvobození od soudního poplatku připustil, že určitými a to nemalými finančními prostředky disponuje, když uvedl, že „náklady na své advokátní kanceláře v P. a B. maximálně omezil – je nucen vynakládat průběžně měsíčně na režii jejich provozu statisícové částky“. Smyslem institutu osvobození od soudních poplatků je, aby účastníku, který se nachází ve výjimečné a pro něj tíživé sociální (majetkové) situaci, nebránila v uplatnění či bránění jeho práva povinnost zaplatit příslušný soudní poplatek. Nejvyšší správní soud má z listin doložených stěžovatelem za to, že stěžovatel se v takovéto tíživé finanční situaci nenachází. Proto se Nejvyšší správní soud plně ztotožnil se závěrem městského soudu, že stěžovatel nesplňuje podmínky k osvobození od soudního poplatku. Postup, kdy městský soud stěžovatele od soudního poplatku neosvobodil, není v rozporu s čl. 3, odst. 3 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že právní otázky byly městským soudem posouzeny v souladu se zákonem, a proto kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 28. února 2006

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu